

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

OPĆI PODATCI			
IME I PREZIME	Danijel Vilček		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij Književnost i kulturni identitet		
Matični broj	227		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti <i>(staviti križić u polje)</i>	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	z		
Datum i mjesto rođenja			
Adresa			
Telefon / mobitel			
e-pošta			
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje <i>(od novijega k starijem datumu)</i>	2015. Filozofski fakultet u Osijeku, poslijediplomski studij Književnost i kulturni identitet 2013. – 2015. Filozofski fakultet u Osijeku, diplomski studij Hrvatski jezik i književnost i Povijest, 2010. – 2013. Filozofski fakultet u Osijeku, preddiplomski studij Hrvatski jezik i književnost i Povijest		
Radno iskustvo <i>(od novijega k starijem datumu)</i>	lipanj 2017. učitelj Hrvatskoga jezika, Osnovna škola Josipa Kozarca, Slatina prosinac 2015. – kolovoz 2021. nastavnik Hrvatskoga jezika, Srednja škola Marka Marulića Slatina		

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

<p>Popis radova</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vilček, Danijel. 2014. „Etički dativ“. <i>Medijski stilovi hrvatskoga jezika II, Od norme do stila. Kroatistička biblioteka Filozofskog fakulteta Osijek, Kolo Zrcalo sadašnjosti</i>, uredila: Vlasta Rišner. Osijek: Filozofski fakultet u Osijeku., str. 109. – 123. 2. Vilček, Danijel. 2017. „Dijalog sa sjećanjima iz Rešetara“. <i>Književna revija, časopis za književnost i kulturu</i>. god 57. br. 2-3. Osijek: Ogranak Matice hrvatske Osijek. (književna kritika), str. 137. – 138. 3. Vilček, Danijel. 2017. „Kontekstualizacija prostora – raj i pakao u Leakovićevim Govorenjima za sve nedilje godišnje“. <i>Nitko sebi sudac</i>, Zbornik radova sa znanstveno-stručnoga skupa „Fra Bernardin Leaković: o 200. obljetnici smrti“, uredile: Zlata Šundalić, Ljiljana Kolenić. Osijek: Filozofski fakultet., str. 149. – 170. 4. Vilček, Danijel. 2021. „Motivi vječnosti i prolaznosti u Kanižličevu molitveniku <i>Bogoljupstvo na poštenje svetoga Franceška Saverije</i>“ <i>Dani Josipa Kozarca u Lipovljanima, zbornik radova znanstveno-stručnoga skupa (Lipovljani, 2013. – 2019.)</i>, uredila: Marica Liović. Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku., str. 107. – 131. 5. Vilček, Danijel. 2021. „Propovjednik o propovjedniku: hagiografska rukopisna propovijed o Ivanu Kapistranu“. <i>Od Pavlimira do riči šokačke: zbornik Ljiljane Kolenić u povodu 65. rođendana i 41. godišnjice znanstveno-nastavnoga rada</i>, uredile: Silvija Čurak, Vera Blažević Krezić. Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku., str. 505. – 530.
<p>Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znanstveno-stručni skup „Molitvenici u hrvatskoj književnosti“, Lipovljani, 13. ožujka 2015. - naslov izlaganja: <i>Motivi vječnosti i prolaznosti u Kanižličevu molitveniku „Bogoljupstvo na poštenje svetoga Franceška Saverije“</i> 2. Međunarodna studentska konferencija „Pogledi na književne i jezične teme“, Rijeka, 16. – 17. listopada 2015. - naslov izlaganja: <i>Molitveni i drugi nabožni elementi ili tko se (ne) moli u Novakovu romanu „Mirisi, zlato i tamjan“</i> 3. Znanstveno-stručni skup „Fra Bernardin Leaković: o 200. obljetnici smrti“, Bošnjaci, 7. studenoga 2015. - naslov izlaganja: <i>Kontekstualizacija prostora – raj i pakao u Leakovićevim „Govorenjima za sve nedilje godišnje“</i> 4. Međunarodna studentska konferencija „Kreativnost i stvaralaštvo u odgoju i obrazovanju“, Slavonski Brod, 27. – 29. travnja 2017. - naslov izlaganja: <i>Kreativni pristupi staroj hrvatskoj književnosti – kako učenicima približiti kulturno-književnu tradiciju</i> 5. Međunarodna studentska konferencija „Narativi i politička istina u kontekstu humanistike“, Banja Luka, 12. – 13. svibnja 2017. - naslov izlaganja: <i>Osuđeni na egzistenciju – krize identiteta u Šovagovićevim dramama „Cigla“ i „Ptičice“</i> 6. Međunarodna studentska konferencija „Fenomen obitelji u književnosti 20. stoljeća“, Osijek, 1. – 2. lipnja 2017. - naslov izlaganja: <i>Izokrenuto evanđelje: trag feminizma u usporedbi biblijske i dvadesetostoljetne svete obitelji u romanu „Evanđelje po Isusu Kristu“ Joséa Saramaga</i> 7. Međunarodna konferencija „Kultura, baština, zavičaj“, Rijeka, 20. – 21. listopada 2017. - naslov izlaganja: <i>Žena u propovijedi – mizogine slike slavonske retorske proze 18. stoljeća</i>

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski	Narativni egzempl u slavonskoj propovijedi 18. stoljeća
Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje doktorske disertacije na stranom jeziku)	
Jezik na kojem će se pisati disertacija	Hrvatski jezik
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Propovijed se u hrvatskoj književnoj kulturi javlja od njezinih najranijih dana, a od 18. stoljeća o tom se proznom žanru nabožno-poučnog usmjerenja može svjedočiti i kod slavonskih pisaca. U propovjednim se tekstovima, navlastito od 13. stoljeća, izdvajaju narativne strukture čija je uloga približiti i ilustrirati vjersku poruku namijenjenu uglavnom puku. Upravo se ti tekstovi – u literaturi nazvani egzemplima – s gledišta književnog oblikovanja smatraju najzanimljivijim dijelovima propovijedi. Uzevši u obzir da egzempli od srednjega vijeka postaju sredstvom masovne komunikacije kojim se u propovijedima utjecalo na slušatelje, na primjerima odabranih slavonskih propovijedi 18. stoljeća istražiti će se strategije moralno-didaktičke učinkovitosti narativnog egzempla. Pritom će se analizirati tematski slojevi, izvori, modeli oblikovanja narativnoga egzempla i funkcije koje im je dodijelio pisac propovijedi. Navedeni će se aspekti promatrati u suodnosu s tematskom usmjerenošću propovijedi, te s obzirom na vremenske i prostorne odrednice, odnosno na podložnost propovijedi autorovoj subjektivizaciji.

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

Sažetak na
engleskom/njemačkom
jeziku
(maksimalno 1000
znakova s praznim
mjestima)

Sermon has been a part of the Croatian literary culture since its earliest days and since the 18th century we can witness this prose genre of a religiously-educational orientation with the Slavonian authors. In sermon texts, especially the ones from the 13th century, narrative structures stand out with the role of illustrating and bringing the religious message closer to the common folk. These exact texts – called examples – from the literary formation standpoint, are considered the most interesting parts of the sermon. Taking into consideration that the examples from the Middle Ages became a resource for mass communication with which to influence the listeners, instances of the chosen Slavonian sermons from the 18th century strategies of the morally-didactic efficiency of the narrative examples will be explored. In doing so, topic layers, sources and models of the narrative example and function formation assigned by the author of the sermon, will be analyzed. Listed aspects will be observed in correlation to topic orientation of the sermon and given time and space setting or better yet susceptibility of the sermon to the author's subjectivation.

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)

U Slavoniji od sredine 18. stoljeća, uz pojavu književnih tekstova svjetovne tematike, književna produkcija žanrova nabožne književnosti, uključuje, osim molitvenika i katekizama, također i tekstove hagiografskoga, vjerskopolemičkoga i propovjednoga karaktera. Slijedeći uzore zapadnoeuropske propovjedničke literature, a i regionalno korespondirajući s kajkavskom, dalmatinskom i bosanskom propovijedi, tekstovi slavonskih propovijedi 18. stoljeća potvrda su sadržajnih, kompozicijskih i stilskih obilježja toga žanra. Osim toga pokazuju i da se, iako je riječ o žanru utemeljenom na ustaljenim obrascima, piščevim intervencijama oblikuje njihova književnoestetska vrijednost. Kao jedan od sastavnih dijelova propovijedi u kojem se dodiruju propisanost i propovjednikov stil ističu se egzempli. Riječ je o (najčešće kratkim) narativnim umetcima u propovijedi koji se uzimaju kao „predmet, sredstvo poučavanja i/ili pouka“ (Le Goff, 1993.), naslijeđenima iz srednjeg vijeka, a čija je uloga rasvjetljavanje teme i moralne lekcije na koju propovjednik upućuje slušateljstvo. U radu će se proučavati narativni egzempli, u širem smislu riječi shvaćeni kao: prvo – kratka priča ili pripovijest iz koje se može iščitati moralna pouka i drugo – funkcionalna kategorija, što znači da će se pod pojmom egzempl razumjeti svaki narativ čija je funkcija moralno-didaktična, bez obzira na žanrovsko određenje, odnosno egzempl se neće razmatrati kao zaseban žanr, već kao funkcija narativa koji je dijelom propovijedi. U okviru proučavanih slavonskih propovijedi pozornost će se usmjeriti upravo na učinak koji je egzempl trebao imati na slušatelje propovijedi, odnosno na slavonski puk 18. stoljeća. Teorijski će pristup biti potkrijepljen analizom konkretnih primjera narativnih egzempla iz slavonskih propovijedi s obzirom na temu (život biblijskih ljudi, život povijesnih ličnosti, svakodnevice, život pustinjaka, redovnika i svećenika, život svetaca, mitološki egzempli, životinjski egzempli), izvore iz kojih su preuzimani (sakralni i profani, odnosno preuzeti te autorski), modele oblikovanja narativnih egzempla (poput pitanja, citata, apela, propovjednikovih komentara, popratnih bilješki, fingiranih dijaloga, opomena, savjeta) i funkcije (*docere* – poučiti, uvjeriti, *movere* – ganuti, *delectare* – zabaviti) na koje upućuju pisci propovijedi. Također, razmotrit će se suodnos narativnog egzempla s tekstualnim i

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

kontekstualnim značajkama propovijedi, pritom uvažavajući komunikacijski odnos između autora, teksta i recipijenta.

Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Dosadašnja se istraživanja slavonskih propovijedi uglavnom javljaju uzgredno, u okviru različitih metodoloških pristupa slavonskoj nabožnoj književnosti. U najranijim filološkim istraživanjima književnih povjesničara poput Josipa Jakošića, Tome Matića i Branka Vodnika o propovijedima se saznaje tek kao o bibliografskim jedinicama pojedinoga pisca. Kao iznimka izdvaja se Josip Forko koji u svojim *Crticama iz slavonske književnosti 18. stoljeća* donosi ulomak jedne nedjeljne propovijedi iz rukopisne zbirke Jerolima Bačića. U povijestima hrvatske književnosti iz druge polovice i posebice s kraja 20. stoljeća o slavonskim propovijedima može se naići na još manje podataka. O njima se uglavnom i dalje govori tek kao o bibliografskim jedinicama, i to samo kada su u pitanju propovjedničke zbirke Đure Rapića (Krešimir Georgijević, 1969.), dok u većini slučajeva ne postoje informacije o zbirkama koje su objavljivali propovjednici u Slavoniji 18. stoljeća (Mihovil Kombol, 1961.; Rafo Bogišić, 1974.; Ivo Frangeš, 1987.; Slavko Ježić, 1993.; Dubravko Jelčić, 1997.; Slobodan Prosperov Novak, 1999.), što se svakako može povezati i s negativnom ocjenom književne vrijednosti propovijedi u navedenim povijestima hrvatske književnosti. Branko Vodnik (1907.) propovijed je okarakterizirao „primitivnom i jednoličnom“, Krešimir Georgijević (1969.) zapisao je da propovijed među ostalim crkvenim i duhovnim djelima ima „dosta tanku vezu s lijepom književnošću“, dok je Rafo Bogišić (1974.) propovijed označio kao „više dokument i ilustraciju idejnih strujanja i htijenja jednog vremena i jedne ideologije nego umjetničko ostvarenje“.

Na temelju navedenoga može se reći da ne postoje usustavljena istraživanja slavonske propovijedi, što posebice dolazi do izražaja ako se slavonska dionica propovjednih tekstova usporedi sa susjednom kajkavskom, o kojoj povijesti naše književnosti ipak govore i o čijim piscima te njihovim zbirkama propovijedi (npr. Hilarion Gašparoti, Ivan Belostenac, Štefan Zagrebec i dr.) postoje književne interpretacije (npr. radovi Olge Šojat, Franje Pajura, Lászla Hadrovicsa, Hrvojkje Mihanović-Salopek i dr.).

U novije se vrijeme (kraj 20. i početak 21. stoljeća) ipak pojavila nekolicina radova o slavonskim propovijedima i propovjednicima, među kojima treba istaknuti radove Lahorke Plejić Poje *Knjižnica cerničkog Franjevačkog samostana i njezine propovijedi 18. stoljeća* (1995.), Zlate Šundalić *O propovijedi Slava svetoga Josipa, Blažene Dvice Marije zaručnika* (2005.), Hrvojkje Mihanović-Salopek *Mariološki doprinos i propovjedništvo fra Emerika (Mirka) Pavića* (2006.), Milovana Tatarina *Propovijed Aleksandra Tomikovića u čast Leopoldu II.*, (2010.). Važan doprinos proučavanju književne baštine dao je i niz znanstvenih skupova pod nazivom *Tihi pregaoci* u organizaciji Odsjeka za hrvatski latinitet na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, u okviru kojih je 2013. godine održan znanstveni skup *Emerik Pavić i franjevci u kontinentalnoj Hrvatskoj*. U zborniku radova (2014.) s toga skupa nalaze se rasprave Zlate Šundalić *Propovjednik o ženi* te Hrvojkje Mihanović Salopek *Obilježja Pavićeva homiletičkog diskursa u kontekstu slavonske duhovne književnosti*, u kojima se piše o Pavićevim propovijedima.

U tom je kontekstu vrijedno spomenuti i zbornik radova *Nitko sebi sudac – zbornik radova o Bernardinu Leakoviću (1741 – 1815)* (2017.) u izdanju Filozofskoga fakulteta u Osijeku, sa znanstveno-stručnoga skupa *Fra Bernardin Leaković: o 200. obljetnici smrti* (Bošnjaci, 7. studenoga 2015.), u kojem se među ostalim nalaze

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

i radovi posvećeni propovijedima toga slavonskog pisca.

Naposljetku, značajniji pomak prema proučavanju propovjedničkoga diskursa u slavonskoj književnosti predstavlja doktorski rad Anele Mateljak Popić „Đuro Rapić u kontekstu hrvatske književnosti u Slavoniji 18. stoljeća“ (2013.), koji pruža iscrpniji uvid u Rapićev propovjednički opus i njegove relacije prema propovijedima domaćih i stranih autora.

Ni o „najknjiževnijoj“ sastavnici slavonskih propovijedi 18. stoljeća, njihovim egzemplima, mada su egzempli vrijedan dokaz cirkuliranja literature i nasljedovanja europske književnokulturne tradicije, ne postoje relevantna istraživanja. Dok se kao plod višenamjenskih istraživanja proizašlih iz pera proučavatelja historije mentaliteta predvođenih Jacquesom Le Goffom, na europskome Zapadu može naići na brojne radove o egzemplima u propovijedima npr. francuskih, njemačkih, talijanskih ili španjolskih pisaca, poglavito srednjega vijeka, egzempli su iz slavonskih propovijedi 18. stoljeća (kao i nekolicina propovijedi) nepoznati.

Ideje o prikupljanju egzemplara kao priča koje su cirkulirale srednjovjekovljem pa i kasnije, a koje i danas zaokupljaju niz europskih znanstvenika (npr. M. A. Polo de Beaulieu, J. Berlioz, J. C. Schmitt), ipak nisu posve zaobišle hrvatske znanstvenike (A. Radošević, A. Zaradija Kiš, M. A. Dürrigl), pa postoji niz istraživanja posvećenih egzemplima u hrvatskim srednjovjekovnim glagoljskim propovijedima (npr. o egzemplima u *Senjskome korizmenjaku*, animalističkim egzemplima i dr.) i njihovim europskim uzorima. Kada su pak u pitanju propovijedi iz kasnijih razdoblja, onda su poznate rasprave Franje Galinca o egzemplarnim pričama u propovijedima kajkavskih pisaca iz 17. i 18. stoljeća te radovi Josipa Kekeza, Maje Bošković Stulli i Divne Zečević, koji promatraju egzempl iz vizure usmene književnosti. O postojanju egzemplara u slavonskim propovijedima 18. stoljeća može se saznati tek usput u spomenutim raspravama o slavonskim piscima i njihovim propovijedima (M. Tatarin, Z. Šundalić, H. Mihanović-Salopek, A. Mateljak-Popić), no ne i s iscrpnom analizom egzemplarne građe, što posvema ukazuje na nepostojanje sustavnijega uvida u priče koje su u propovijedima publici predstavljale „omiljeno narativno“ (Le Goff) i koje su utjecale na oblikovanje njezina mentaliteta i svakodnevice.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je rada analizirati narativne egzemple slavonskih propovijedi 18. stoljeća i ukazati na njihovu ulogu u oblikovanju (religijskoga) mentaliteta slušatelja na temelju tematskih slojeva kojima pripadaju egzemplarne priče, njihovih izvora, modela oblikovanja i funkcija koje su im dodjeljivali pisci propovijedi.

Rad će se zasnivati na sljedećim hipotezama:

1. Narativni egzempli u slavonskim propovijedima 18. stoljeća potvrđuju opća obilježja tih narativnih struktura i upućuju na suodnos slavonske književnosti 18. stoljeća sa zapadnoeuropskim kulturnoknjiževnim tijekovima.
2. S ciljem postizanja moralno-didaktičke učinkovitosti egzemplara slavonski su se pisci u propovijedima služili različitim strategijama – odabirom autentičnih izvora i određenih tema egzemplara, različitim modelima oblikovanja narativnih egzemplara te isticanjem funkcija koje je egzemplar trebao ostvariti.

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1 Prijava teme doktorske disertacije

3. Odabir tema i izvora, modeli oblikovanja narativnih egzempla te njihove funkcije u suodnosu su s tekstualnim i kontekstualnim značajkama propovijedi, odnosno egzempli pridonose učinkovitosti komunikacije između autora i recipijenta.

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

U radu će se pozornost usmjeriti na narativne egzemple unutar zbirki slavonskih propovijedi 18. stoljeća. Riječ je o tiskanim i rukopisnim zbirkama propovijedi koje se danas čuvaju u franjevačkim samostanima. S obzirom na to da je riječ o uglavnom vrlo slabo istraženoj ili uopće neistraženoj građi, zbirke koje će se analizirati u radu prikupljene su poglavito samostalnim pregledavanjem i proučavanjem knjižne i arhivske građe u franjevačkim samostanima u Slavoniji (Vukovar, Ilok, Šaregrad, Našice, Osijek, Virovitica, Slavonski Brod, Cernik), arhiva Kapucinske provincije u Zagrebu, a uz pomoć različitih bibliografskih pregleda slavonske književnosti (J. Jakošić, I. Kukuljević-Sakcinski, J. Šafarić, M. Malbaša, V. Frkin, M. Holzleitner) ili različitih rasprava usmjerenih na pitanja iz slavonske nabožne književnosti 18. stoljeća (J. Forko, T. Matic, F. E. Hoško, Z. Šundalić, M. Tatarin) u kojima se piše o slavonskoj propovijedi.

Istraživački korpus obuhvaćat će sljedeće tiskane i rukopisne zbirke propovijedi na hrvatskome jeziku:

1. Kapušvarac, Filip. *Potrio triplex*. (rukopisna zbirka, čuva se u arhivu franjevačkoga samostana u Iloku)
2. Brajdić, Ortulf. *Excitator christianis*. (rukopisna zbirka, čuva se u arhivu Kapucinske provincije u Zagrebu)
3. Sarajčić, Stipan. 1748. *Predike nediljne i zajedno korizmene*. (rukopisna zbirka, čuva se u arhivu franjevačkoga samostana u Šaregradu)
4. Papušlić, Antun. 1751. *Dužna Slava sinovskoga bogoljubstva*. Budim.
5. Bačić, Jeronim, 1754. *Sacri sermones Dominicales*. (rukopisna zbirka, čuva se u arhivu franjevačkoga samostana u Vukovaru)
6. Pavić, Emerik. 1762. *Prosvitljenje i ogrijanje jesenog i zimnog doba illiti nediljne i svečane predike*. Budim.
7. Rapić, Đuro. 1762. *Svakomu po malo illiti predike nediljne zajedno s korizmenima*. Pešta.
8. Rapić, Đuro. 1764. *Od svakoga po malo illiti kratko ispisanje života, mučeništva i slave*. Pešta.
9. Tomiković, Aleksandar. 1797. *Sveta govorenja petdeset*. Osijek.

Nakon prikupljanja građe u arhivima i knjižnicama franjevačkih samostana u Slavoniji i usmjerenoga čitanja tekstova, u radu će se analizirati egzempli koji su sastavni dijelovi propovijedi. Egzempli će se analizirati s obzirom na tematska područja kojima pripadaju, izvore iz kojih su preuzeti, modele prema kojima je oblikovana egzemplarna priča, kao i funkcije koje su im pripisivali pisci, a koje su razvidne iz samoga teksta. Nakon deskripcije i analize, komparativnom filološkom metodom ukazat će se na sličnosti i razlike, ali i na moguća tematska i funkcionalna preplitanja, te nasljedovanje tradicije u odabiru izvora egzempla u odnosu na zapadnoeuropsku propovjedničku literaturu i hrvatsku propovijed ranijih razdoblja. Služeći se spoznajama teorije recepcije te uzimajući u obzir komunikacijski odnos između autora, teksta i recipijenta razmotrit će se i

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

suodnos navedenih aspekata egzempla s tekstualnim i kontekstualnim značajkama propovijedi. Osim toga, taj smjer istraživanja uključit će spoznaje književne antropologije te se naslanjati na metode francuskih (i drugih europskih) proučavatelja egzempla u medievističkim tekstovima (propovijedima i zasebnim zbirka egzempla), čiji je začetnik Jacques Le Goff, a koji je proces mišljenja europskoga srednjovjekovnog društva promatrao iz pozicije historije mentaliteta. Njegovi se nastavljači (istraživači GAHOM-a, *Le Groupe d'Anthropologie Historique de l'Occident Médiéval*) i danas bave interdisciplinarnim izučavanjem egzempla kao sredstva usmjerenoga na oblikovanje mentaliteta publike.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekuje se da će provedeno istraživanje propovjednih tekstova s obzirom na analizu tematskih i strukturnih obilježja narativnih egzempla, uključujući spoznaje teorije recepcije te književne i historijske antropologije, predstaviti neistražen korpus jednoga žanra slavonske dopreporodne književnosti. Time će se narativni egzempl predstaviti kao tip proznoga kazivanja koji ima ulogu u oblikovanju (religijskoga) mentaliteta slavonskoga puka 18. stoljeća, ali i doprinijeti sintezi nedovoljno istražene i usustavljene građe slavonske propovijedi 18. stoljeća. Osim toga, istraživanje bi trebalo pridonijeti aktualizaciji tekstova čiji je književnopovijesni status zanemaren, a koji imaju važno književnokulturno, ali i književnoestetsko značenje u slavonskoj književnoj kulturi 18. stoljeća.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

1. Bogišić, Rafo. 1974. „Književnost prosvjetiteljstva“. *Povijest hrvatske književnosti*. Knj. 3. *Od renesanse do prosvjetiteljstva*. Zagreb: Liber: Mladost.
2. Bratulić, Josip. 1996. *Hrvatska propovijed: od svetoga Metoda do biskupa Strossmayera*. Zagreb: Erasmus naklada.
3. Berlioz, Jacques. 1980. „Le récit efficace: l'exemplum au service de la prédication (XIIIe – XVe siècles)“. *Mélanges de l'école française de Rome, Temps modernes*. 92-1, str. 113. – 146.
4. Bremond, Claude, Le Goff, Jacques, Schmitt, Jean-Claude. 1982. *L'exemplum*. Turnhout - Brepols.
5. Delumeau, Jean. 1986. *Greh i strah. Stvaranje osećaja krivnje na Zapadu od XIV do XVIII veka*, I, II, preveo Zoran Stojanović. Novi Sad: Književna zajednica Novoga Sada – Dnevnik.
6. Le Goff, Jacques. 1993. *Srednjovjekovni imaginarij*. Zagreb: Antibarbarus.
7. Matić, Tomo, 1945. *Prosvjetni i književni rad u Slavoniji prije preporoda*. Knjiga XLI. Djela HAZU, Zagreb.
8. Mihanović-Salopek, Hrvojka, 2006. *Iz duhovnoga perivoja*. Zagreb: Ljevak.
9. Pajur, Franjo. 2017. „Srednjoeuropski kontekst kajkavske barokne propovijedi“. *Forum* 56, knj. 89, 7/9, str. 821. – 897.
10. Plejić, Lahorka. 1995. „Knjižnica cerničkog franjevačkog samostana i njezine propovijedi 18. stoljeća“. *Ključevi raja: hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. stoljeća*. Priredila: Julijana Matanović. Zagreb: Meandar., str. 139. – 154.
11. Radošević, Andrea, Dürriegl, Marija-Ana. 2021. „Tri pojma za jedan: eksempl, pelda i prilika. Pokušaj značenjskoga i vrsnoga nijansiranja u prijevodu latinskoga leksema *exemplum*“. *Fluminensia*, god. 33, br. 2, str. 499. – 535.
12. Šundalić, Zlata, Mateljak-Popić, Anela. 2015. „Vjerska knjiga u Slavoniji 18. stoljeća.“ *Lingua montenegrina*.

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Poslijediplomski sveučilišni studij
Književnost i kulturni identitet

Obrazac 1
Prijava teme doktorske disertacije

God VIII/1. Br. 15. Cetinje: Fakultet za crnogorski jezik i književnost., str. 393. – 432.
13. Welter, Jean-Thiébaud. 1927. *L'exemplum dans littérature religieuse et didactique du Moyen Age*. Toulouse – Paris.
14. Zaradija-Kiš, Antonija. 2002. „O hrvatskoglagoljskim srednjovjekovnim egzemplima“. *Umjetnost riječi*, XLVI, br. 3. Zagreb, str. 121. – 137.
15. Zečević, Divna, 1993. *Strah Božji. Hrvatske pučke propovijedi 18. stoljeća*. Osijek: Izdavački centar Otvorenog sveučilišta Osijek.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio temu doktorske disertacije (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku 25. kolovoza 2023.

Potpis

Damijel Vilček

Napomena¹

doc. dr. sc. Ivana Mikulić

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku (potpisan) referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.

¹ U napomeni navesti budućega mentora.